

HELYESBÍTŐ KIEGÉSZÍTÉS A BÚVÁR-BARLANGKUTATÁS TÖRTÉNETÉNEK MECSEKI RÉSZÉHEZ

A Karszt és Barlang 1974. II. füzetében megjelent munka (p. 55–64) elismerésre méltó törekvés, melyben a szerző (Plózer I.) a magyarországi bűvár-barlangkutatás történetét és bibliográfiáját adja. Ennek értéke valójában a hibák korrigálásával és a hiányok pótlásával fokozható, melyhez egy tájegységre korlátozottan ezúttal kívánok kiegészítő-
semmel segítséget nyújtani.

A fontosabb események fejezet alatt tárgyalt Abaligeti-barlang (p. 59) jellemzésénél az „egy kb. É–D-i csapású hasadék mentén” kialakult barlang meghatározás téves. Csak többes számban helytálló. (Lásd Karszt és Barlang 1971. II. f. p. 67. 3. ábra.) Az 1960. márc. 8-i dátummal a hivatkozott irodalom (17) félreérthető közléséből kialakított téves megállapítás. Ugyanis itt bűvárúszásra nem volt mód. A 30 m hosszú szifon feltárására nem használtunk bűvárkészüléket. (Lásd Karszt és Barlangkut. Tájékoztató 1961. jan.–febr. p. 2–7.) A hivatkozott irodalomban a hosszúsági adat a Karszt és Barlangkut. Tájékoztató 1960. jún. 323. oldaláról került be, ami szerepel még a Barlangok Világa c. könyv (32.) 257. oldalán is

A Kispaplika-barlang (p. 60) bűvárkészülékes felderítésére a megjelölt dátumtól eltérően augusztus 25-én és 26-án került sor Vass Béla – Bodrog József, majd Bodrog J. és Fodor Béla merülésével. (Rónaki L. itt nem merült). Nem a „7–8 m után” elszűkülő szifon miatt volt sikertelen a továbbjutás. (Lásd irodalom 84.) A szifon átúszását célszerűnek vélem megkísérelni.

A Mánfai-barlangnál (p. 61) irodalmi hivatkozás kiegészíthető 73-as számmal.

A Vízfő-forrásbarlang (p. 62–63).

1958. október alatt közölt rész kiegészítendő a következő módon: 1958. október 23. Az első forrás-szifont elsőként a MŰHOSz könnyűbűvárai, Marek István és Hortolányi Gyula úszta át sűrített-levegős készülékkel. Ezt követően 1959 tavaszán a Pécsi MHSz bűvárai PKK oxigénes készülékkel (Fekete László és Várkonyi Károly) felderítették a forrás mögötti első üreget. Hivatkozni lehet itt Vass Béla és Fekete László szóbeli közléseire, valamint 32. és 69. sz. irodalomra.

Az 1960. decemberi – 1961. januári merülések pontosabban XII. 11. és I. 29-i dátumúak. A pécsi MHSz akkor már nem szerepelt! Az MHT csoport résztvevői közül viszont kimaradt Borsodi Ferenc neve. Ekkor a bűvárok 15–20 m-es távolságig jutottak 5–6 m mélyen. A merülő bűvárok: Holly és Borsodi. Hivatkozni lehet 62-vel jelölt irodalomra.

Az 1961. június 25-i kísérletnél az „újra” szó törlendő. A résztvevők: Várkonyi Károly vezetésével Mischl Ferenc és Hortai Zsolt. Hivatkozni lehet 62-re.

1962. március 18-án és 19-én főleg a MHT Viz-alatti Kut. Cso. bűvárai merültek.

Az 1962. május 1-i dátum téves. Ez előtt említett március 18-án és 19-én bonyolított merülésekről lehet szó, de Vidolovics János nevével kell kiegészíteni. A 40 m távolság elérése 19 m mélységben itt helytelen. Ezt 1962. június 11-én értük el. Az utolsó két sor is téves, mert a 17 merülés összesen 2 óra 16 perccel az I. félévi összesítésre vonatkozik, lásd 83.

1962. június 8. helyesen július 8. Hivatkozni lehet még 63. és 83. irodalomra. Ezt a szifontérképező munkát megelőzte a június 11-i rekord-mélység elérése, melyről az alábbi kiegészítést kell rögzíteni: 1962. június 11-én 19 m mélyen 40 m ferde távolságban 21°45'-es merüléssel Rónaki L. a szifon, réteglap mentén elszűkülő járatát megtalálta, de a tovább mélyülő lapos hasadékba – melynek alját homok borítja – nem tudott készülékkel a hátton továbbjutni. Irod. 83.

Az 1972. június 10–11-i dátum is helyesbítésre szorul, mégpedig január 22–23-ra, amikor Irsai S. neve – távolléte miatt – törlendő, helyette Mozsáry Gábort és Szilágyi Károlyt kell szerepeltetni. A merülők ekkor Ember S. és Szilágyi K.

Az 1973. augusztus 18–19-i dátum is téves, helyesen 13-a.

A *Bibliográfia* fejezetben előforduló mecseki vonatkozású hibák és kiegészítések a sorszám szerint:

17. kiegészítendő p. 2336–2339-cel.
48. Névtelenül megjelent híranyag. A barlangra utaló szám helyesen IX., a dátum és oldalszám helyesen máj. 24., p. 4.
58. A barlangra utaló szám helyesen XII.
59. Az oldalszám helyesen p. 177–179.
60. Nem ad információt bűvár szempontból.
61. A barlangra utaló számok közül „I.” törlendő.
73. A barlangra utaló számként IX. és XII. kiírható.
- 62–82–83–84. A barlangra utaló szám helyesen XII.
84. A barlangra utaló szám kiegészítendő VI-sal.

A bibliográfiába kívánkozik *Szűts István: A cseppkövek birodalmában* című írása a Dunántúli Napló 1962. június 3. (p. 7.) számából a bőséges és helytálló információ miatt.

A fenti kiegészítések figyelembevételével kaphatunk csak hiteles képet. „A magyarországi bűvár-barlangkutatás története és bibliográfiája (1908–1973)” c. munka mecseki vonatkozásairól.

Rónaki László
7633 Pécs, Hajnóczy u. 5/A